

ἀπεφάσισε ν' ἀποστείλῃ τελεσίγραφον εἰς τὸν ἐμίρην, βεβαιούται δὲ ὅτι ῥωσικὴ στρατιὰ προβαίνει ἐκ Κασπίας εἰς Μέρβ παρὰ τὰ μεθόρια Τουρκεστάν καὶ Ἀφγανίαν.

ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΠΡΟΣΟΔΩΝ ΤΟΥ ΚΛΗΡΟΥ.

Ἡ περὶ προσόδων καὶ εἰσοδημάτων τοῦ κλήρου ὑπόθεσις, ἐξ ἧς πηγάζει καὶ τὸ ζήτημα περὶ ἀρχιερατικῆς περιουσίας καὶ κληρονομίας, ἀνάγει τὴν ἀρχὴν αὐτῆς εἰς τὴν ἀρχὴν καὶ τὴν σύστασιν τοῦ κλήρου ἐν τῇ τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίᾳ, ἐν ᾗ ἔσχεν πάντοτε καὶ ἰδιαιτέραν σπουδαιότητα. Ἐπειδὴ δὲ σήμερον πολλὴν ἀποδίδουσι σημασίαν καὶ βαρύτητα εἰς τὴν ὑπόθεσιν ταύτην, διότι πράγματι ἡ τῶν προσόδων ἑλλειψίς ἀπομακρύνει μὲν ἀπ' ἐνὸς πολλοὺς καλοὺς καὶ ἀξίους ἐκ τῶν πιστῶν, ὅπως ἀναλάβωσι τὸ ἱερατικὸν ἀξίωμα τοῦ ἱερέως καὶ τοῦ πρεσβυτέρου, ἡ δὲ θεραπεία ταύτης καὶ τὸ δοξάριον ὡθεῖ ἀπ' ἐτέρου οὐκ ὀλίγους ἐκ τῶν ἀναξίων εἰς τὸ ὑπέρτατον τῆς ἀρχιερωσύνης ἀξίωμα, ὅπερ φαίνεται πως χορηγοῦν εὐχερῶς προσόδους ἀρκούσας καὶ δελεαστικὰς, διὰ ταῦτα ἐθεωρήσαμεν σπουδαῖον νὰ ἐκθέσωμεν συνωδᾶ πρὸς τὸ πνεῦμα τοῦ θεμελιωτοῦ τῆς χριστιανικῆς Ἐκκλησίας καὶ τῆς διδασκαλίας αὐτοῦ, πρὸς δὲ καὶ τῆς διδασκαλίας τῶν μακαρίων Ἀποστόλων τὸ περὶ προσόδων καὶ εἰσοδημάτων τοῦ κλήρου ἀντικείμενον κατὰ τοὺς πρώτους αἰῶνας τοῦ χριστιανισμοῦ ἐν τῇ καθόλου τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίᾳ. Ἐλπίζομεν δ' ὅτι ἐμβριθὲς καὶ συστηματικὴ ἐρευνα τοῦτου θέλει ἀρκούντως διασαφηνίσει τὸ πνεῦμα, τὴν ἀρχὴν καὶ τὴν ἀνάπτυξιν τῆς ἐκκλησιαστικῆς ταύτης ὑποθέσεως, ἐφ' ἧς ὡς ἐπὶ ἀρχῆς βεβαίως ἐρειδόμενός τις δύναται ἐφεξῆς εὐχερῶς νὰ ἀναλάβῃ τὴν ἐπίλυσιν πολλῶν ἐντεῦθεν πηγάζοντων ζητημάτων.

Ἡ ἐγκάρδιος ἀποδοχὴ οἷαςδὴποτε διδασκαλίας καὶ παραγγελίας, δοθείσης ἢ κηρυχθείσης ὑπὸ τοῦ Σωτῆρος Χριστοῦ καὶ τῶν μακαρίων αὐτοῦ μαθητῶν καὶ ἀποστόλων, ἐθεωρήθη παρὰ πάντων ἀνεξαίρετως τῶν εἰς Χριστὸν πιστευόντων καὶ θεωρεῖται ὡς ἀρχὴ καθολικὴ καὶ ἀδιαφιλονεικητος, διότι ἐκφράζει πιστότατα καὶ ἀκριβέστατα τὸ πνεῦμα καὶ τὸ φρόνημα τοῦ θεοῦ θεμελιωτοῦ τῆς χριστιανικῆς Ἐκκλησίας καὶ νομοθεσίας. Συνωδᾶ πρὸς τὴν ἀρχὴν ταύτην εὐλόγως δυνάμεθα νὰ καταθέσωμεν ὡς θεμελιώδη καὶ ὁμολογημένην βάσιν τοῦ ἀνα χεῖρας ζητηματος τὸ ἀπ' ἀρχῆς διῆκον καὶ ἐπικρατοῦν πνεῦμα ἐν τοῖς λόγοις, ἐν ταῖς πράξεσιν, ἐν τῷ βίῳ καὶ ἐν

τοῖς παραγγέλμασι τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ καὶ τῶν μακαρίων αὐτοῦ Ἀποστόλων. Διότι συμφώνως πρὸς τὸ θεῖον τοῦτο πνεῦμα, ὡς πρὸς κανόνα ἀσφαλέστατον, οἱ εὐσεβόφρονες τῆς καθολικῆς Ἐκκλησίας πατέρες οὐ μόνον ἐδογματίζον τοὺς ὅρους τῆς πίστεως, ἀλλὰ καὶ ἐθεσπιζον τοὺς ἱεροὺς κανόνες τῆς εὐσεβείας καὶ τῆς ἐκκλησιαστικῆς εὐταξίας.

Ἀρχόμενοι λοιπὸν ἀπὸ τοῦ θεμελιωτοῦ τῆς Ἐκκλησίας, λέγομεν, ὅτι ὁ Κύριος ἡμῶν, Θεὸς ὢν ἀληθινὸς καὶ πλούσιος ἐν ἐλέει, διὰ τὴν πολλὴν αὐτοῦ ἀγάπην πρὸς ἡμᾶς ἐπτώχευσε καὶ ἐγένετο τέλειος ἄνθρωπος, πλὴν τῆς ἁμαρτίας, διὰ τὴν ἡμετέραν σωτηρίαν, τὴν ἀπολύτρωσιν καὶ τὸν ἁγιασμόν. Τὴν ὑψηλὴν ταύτην τῆς συγκαταβάσεως πτωχείαν σαφῶς ἐξεδήλωσεν εἰς τὴν ἐν τῷ μέσῳ τοῦ κόσμου ζωὴν αὐτοῦ, γενόμενος καὶ ἐν τούτῳ τῷ μέρει τύπος τοῖς ἀνθρώποις καὶ ὑπογραμμὸς ἄριστος πρὸς μίμησιν. Ἄτοπον εἶναι βεβαίως νὰ ἐρωτήσῃ τις, ἀλλὰ γυνὴν τὸ πολὺ ἐπιτραπήτω. Εἶχεν ἄρά γε προσόδους καὶ εἰσοδήματα ὁ Ἰησοῦς Χριστὸς, ἡ κινητὴν ἢ ἀκίνητον περιουσίαν; Ἀφῆκε διαθήκην ἢ κληρονόμους ὑπὸ τὴν ἔποψιν ἐκείνην, περὶ ἧς τοσοῦτος κρότος γίνεται τανῦν; Ἡμεῖς, ὡς καὶ πᾶς ἄλλος, δύναται νὰ ἀποκριθῇ εἰς ταῦτα ἀρνητικῶς μετὰ πλήρους θετικότητος. Διότι ὁ Ἰησοῦς Χριστὸς ἐκ μὲν τοῦ τριακονταετοῦς αὐτοῦ ἰδιωτικοῦ βίου οὐδὲν περισσὸν ἢ καὶ περιουσίαν τινὰ ἀποκτήσας ἀπεθησαύρισε, ζῶν παρὰ τῇ εὐλογημένῃ καὶ πανάγῳ αὐτοῦ μητρί. Εἰσελθὼν δὲ εἰς τὸν δημόσιον βίον καὶ ἀρξάμενος τοῦ εὐαγγελικοῦ αὐτοῦ κηρύγματος, μολοντί φαίνεται ὅτι «ἐλθὼν κατώκησεν εἰς Καπερναοὺμ τὴν παραθαλασσίαν» (Ματθ. 8', 12) καὶ εἶχεν αὐτόθι σταθεράν πῶς διαμονὴν, μολοντί ἐφεξῆς ἕνεκα τῶν ὑπ' αὐτοῦ ἐπιδαψιλευσμένων εἰς τὸν ἐβραϊκὸν λαὸν πλουσίων εὐεργεσιῶν εἶναι βέβαιον, ὅτι οἱ ὄχλοι διεννοοῦντο καὶ ἀπεφάσισαν μάλιστα «ἐρχεσθαι καὶ ἀρπάξαι αὐτόν, ἵνα ποιήσωσιν αὐτὸν βασιλέα» (Ἰωάν. 6', 15), οὐχ ἥττον αὐτὸς ἐξῆ ἐν πολλῇ ταπεινότητι καὶ λιτότητι καὶ ὁμολογημένῃ πτωχείᾳ, ἐστερημένος καὶ τῆς ἐλαχίστης προσόδου ἢ περιουσίας, καὶ δὴ καὶ ἰδίου καὶ οἴκου χάριν ἐλαχίστης ἢ ἐγκαίρου ἀναπαύσεως. Τοῦτο μαρτυρεῖ τρανῶς ἡ πρὸς τὸν θέλοντα νὰ ἀκολουθήσῃ αὐτὸν μαθητὴν ἀπόκρισις, ὅτι «αἱ ἀλώπεκες φωλεαὺς ἔχουσι καὶ τὰ πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ κατακτηνῶνται· ὁ δὲ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου οὐκ ἔχει ποῦ τὴν κεφαλὴν κλίνει» (Ματθ. 23. Λουκ. 9', 5.8).

Καὶ οὐ μόνον λόγῳ, ἀλλὰ δὴ καὶ ἔργῳ περιτρέχων τὴν Ἰουδαίαν καὶ τὴν Γαλιλαίαν ὁ Ἰησοῦς, ἵνα

τοὺς ἄλλους θρέψῃ καὶ εὐεργετήσῃ, διδάξῃ καὶ πλουτήσῃ ὕλικῶς τε καὶ πνευματικῶς, αὐτὸς διατέλει πτωχὸς καὶ πέννης, φιλοξενούμενος ὑπὸ τῶν φίλων, περιποιούμενος ὑπὸ τῶν μαθητῶν καὶ πλουτιζόμενος τὰ πρὸς τὴν χρείαν ὑπὸ τῆς ἀγαθοδορίας τῶν εἰς αὐτὸν πιστευόντων καὶ ἐκάστοτε ὑπ' αὐτοῦ εὐεργετούμενων. Ὡς πρῶτιστον δὲ σκοπὸν τῆς ἀποστολῆς αὐτοῦ εἰς τὸν κόσμον ἔχων τὴν προαγωγὴν τοῦ ἀνθρωπίνου γένους εἰς τὸν Θεόν, τοῦτο μόνον ἐσκόπει ἐνεργῶν, διδάσκων, θεραπεύων, θαυματουργῶν καὶ ὑποφέρων ὀνειδισμούς καὶ τὸν θάνατον αὐτὸν ἐπὶ τέλους, ὅπως πληρώσῃ πιστῶς καὶ ἐπιτελέσῃ ἀκριβῶς ἐπὶ τῆς γῆς τοῦ ἀποστείλαντος αὐτὸν Πατρὸς τὸ πανάγιον θέλημα (Ἰωάν. 5', 38—40), τοῦθ' ὅπερ καὶ βρῶμα ἴδιον ἐκάλει, θέλων νὰ δαίξῃ τὴν ἐνθερμον καὶ ἐξειδικιαμένην αὐτοῦ ἀφοσίωσιν καὶ αὐταπάρνησιν πρὸς τὸ ὑπερφύεσθαι ἔργον τῆς ἀνθρωπίνης ἀπολυτρώσεως (αὐτ. 8', 34). Ἰστορεῖται πραγματικῶς, ὅτι ὁ Ἰησοῦς εἶχε γλωσσόκομὸν τι, ὅπερ ἐκράτει ὁ προδότης Ἰούδας καὶ τὰ εἰς αὐτὸ βαλλόμενα ὑπὸ τῶν πλουσίων τοῦ κόσμου καὶ τῶν ὑπὸ Ἰησοῦ εὐεργετούμενων ἐβάσταζεν (αὐτ. 16', 6, 19', 29), ἀλλὰ τοῦτο οὐδὲν ἄλλο ἦν, ἢ τὸ κοινῶς πουργίον ἢ κουτίον, ὃ γε δὴ καὶ τυρλῶ δῆλον, ὅτι δὲν ὁμοίαζε ποσὶς πρὸς τὴν σιδηρᾶν κάσσαν (la caisse de fer) τῶν ἡμερῶν ἡμῶν. Ἄλλως δὲ, καίπερ εὐτελὲς τὸ τοῦ Ἰησοῦ γλωσσόκομον, οὐχ ἦ-κιστα διατέλει πηγὴ ἀκένωτος τῆς πτωχῆς πλουσίων εὐεργετημάτων (αὐτόθι), ἐποία τις ἦν καὶ ἡ πάντοδύναμος καὶ φιλανθρωποτάτη αὐτοῦ δεξιὰ.

Ἐν ταῦτοις τοιοῦτος ὢν ὁ τοῦ κόσμου Σωτὴρ, τοιαῦτα πάντως ἐδίδασκε καὶ τοιοῦτους ἀπαρπάζων κατήρτιζε τοὺς ἑαυτοῦ μαθητὰς καὶ ἀποστόλους ἐν ἀντιθέσει πρὸς τοὺς πλουσίους τοῦ τότε ἑβραϊκοῦ καὶ ἐθνικοῦ κόσμου, οἵτινες καὶ δύναντο καὶ δοῦσαν καὶ πλοῦτη καὶ μεγάλας περιουσίας ἐκέκτηντο. Τί λοιπὸν πρὸς τοὺς ἰδίους Ἀποστόλους παρήγγειλεν ὁ Θεάνθρωπος Ἰησοῦς, ἀπολύων αὐτοὺς εἰς τὸ μέγα ἔργον τῆς ἀποστολῆς ἐν μέσῳ τοῦ κόσμου; «Μὴ κτήσεσθε χρυσὸν ἢ ἄργυρον, εἴλεγε, μηδὲ χαλκὸν εἰς τὰς ζώνας ὑμῶν, μὴ πήραν εἰς ὁδὸν, μηδὲ δύο χιτῶνας, μηδὲ ὑποδήματα, μηδὲ βάλανον· ἅτις γὰρ ὁ ἐργάτης τῆς τροφῆς αὐτοῦ ἐστὶ» (Ματθ. 10', 9, 10). Αὐτὰ ταῦτα παρήγγειλεν αὐτοῖς καὶ ἐτι πρότερον, καθιστῶν αὐτοὺς ὅλως ἀφράντιδας περὶ τῆς αὔριον. «Μὴ μεριμνᾶτε τῇ ψυχῇ ὑμῶν, τί φάγητε, καὶ τί πίητε, μηδὲ τῷ σώματι τί ἐνδύσεσθε... Πάντα γὰρ ταῦτα τὰ ἔθνη ἐπιζητεῖ» (αὐτ. 5', 25, 32).

Περιπλέον δὲ πρὸς τῇ ἐσχάτῃ ταύτῃ πτωχείᾳ καὶ ἀκτημοσύνῃ, εἰς ἣν ὑπέβαλεν ὁ Σωτὴρ τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ, προσέλεγεν εἰς αὐτοὺς φανερά. «Ἰδοὺ, ἐγὼ ἀποστέλλω ὑμᾶς ὡς πρόβατα ἐν μέσῳ λύκων· γίνεσθε οὖν φρόνιμοι ὡς οἱ ὄφεις καὶ ἀκέραιοι ὡς αἱ περιστέραί» (αὐτ. 10', 16). «Ἐν τῷ κόσμῳ θλίβειν ἔξετε, ἀλλὰ θαρσεῖτε· ἐγὼ νενίκηκα τὸν κόσμον» (Ἰωάν. 16', 33). Καὶ οὐ μόνον θλίβειν, ἀλλὰ καὶ τὸν θάνατον αὐτὸν προσενέφεγεν ἐνώπιον αὐτῶν, προσιπῶν αὐτοῖς ταῦτα· «Ἐπιβαλοῦσιν ἐφ' ὑμᾶς τὰς χεῖρας αὐτῶν (οἱ ἄρχοντες τοῦ κόσμου), καὶ διώξουσιν παραδιδόντες εἰς συναγωγὰς καὶ φυλακὰς, ἀγομένους ἐπὶ βασιλεῖς καὶ ἡγεμόνας ἕνεκεν τοῦ ὀνόματός μου. Παραδοθήσεσθε δὲ καὶ ὑπὸ γονέων καὶ ἀδελφῶν καὶ συγγενῶν καὶ φίλων καὶ θανατώσουσιν ἐξ ὑμῶν... Ἐν τῇ ὑπομονῇ ὑμῶν κτήσεσθε τὰς ψυχὰς ὑμῶν» (Λουκ. 21', 12—19).

Ἀπέναντι δὲ ὅλης τῆς λυπηρᾶς ταύτης καὶ φοβερᾶς εἰκόνας τοῦ μέλλοντος αὐτῶν βίου καὶ τῆς ἐν τῷ κόσμῳ καταστάσεως ὁ Σωτὴρ ἐπεγορήγει αὐτοῖς οὐχὶ βίωμην καὶ ἀνδρείαν, οὐχὶ προσόδους καὶ πλούτη, ἀλλὰ μόνον τὴν θεῖαν αὐτοῦ χάριν καὶ τὴν ἐπισκίασιν τοῦ ἁγίου Πνεύματος, καὶ περιβάλλον διὰ δυνάμεως καὶ ἰσχύος ὑπερφύεως κατωχύρου αὐτοὺς διὰ πανσθενοῦς καὶ πέραν τοῦ τάφου ἐπεκτεινομένης πνευματικῆς ἐξουσίας. Καί τοι δὲ ἐξελέξατο καὶ παρέλαθεν αὐτοὺς ἐκ τοῦ κόσμου, ἀνεδειξεν ὅμως αὐτοὺς τοιοῦτους, ὥστε μὴ εἶναι ὅλως ἐκ τοῦ ἐπιγείου τούτου κόσμου, ἀλλ' ἐξ ἑτέρου ὅλως ἐπουρανίου, ὅστις περικλείει ἐν αὐτῇ τὴν ἐν οὐρανῶς μακαριωτάτην τοῦ Θεοῦ βασιλείαν καὶ πόλιν, ἥς πολῖτας ἡγιασμένους ἐπαγγέλλεται καταστήσαι τοὺς ἰδίους αὐτοῦ μαθητὰς καὶ πάντας τοὺς ἐν τῷ μέλλοντι εἰς αὐτὸν πιστεύοντάς (Ἰωάν. 16', 59, 17', 16—26, 18', 36). Προσεγγίζων τέλος ὁ Σωτὴρ τοῦ κόσμου εἰς τὸν θάνατον ἐν τῇ ὑπερφυσστάτῃ καὶ τελευταίᾳ αὐτοῦ διδασκαλίᾳ καὶ πατρικῇ ὁμιλίᾳ, ἥτις ἐστὶν ἀληθῶς ἡ ἐπιθανάτιος αὐτοῦ πρὸς τοὺς μαθητὰς διαθήκη, καίτοι λέγει σαφῶς, ὅτι «οὐκ ἀφήσει αὐτοὺς ὁρρανοὺς», οὐχ ἦττον οὐδεμίαν ἀπολύτως ἐγκαταλειμπάνει περιουσίαν τούτοις, ἢ τῇ πανάγνῳ αὐτοῦ μητρὶ, ἢ τοῖς λοιποῖς αὐτοῦ συγγενέσιν, ἀλλὰ μόνον τὴν εἰρήνην αὐτοῦ. «Εἰρήνην τὴν ἐμὴν ἀρίημι ὑμῖν, ἐπαναλαβὼν εἰρήνην τὴν ἐμὴν δίδωμι ὑμῖν» (αὐτ. 18', 27), καὶ ἀμέσως πορεύεται πρὸς τὸ πάθος καὶ τὸν σταυρόν. Τὸ πολυτιμότερον δὲ καὶ ἱερώτερον, ὅπερ ἐκέκτητο ὁ Ἰησοῦς Χριστὸς ἐν τῷ κόσμῳ τούτῳ, ἦτον ἡ πάναγνος αὐτοῦ

μήτηρ, ἡ ἀειπάρθενος Δέσποινα, ὑπὲρ ἧς καὶ πάν-
τοτε μὲν, ἀλλὰ καὶ νῦν ἐπὶ τοῦ σταυροῦ κρεμάμενος
καὶ παραδίδων τῷ Θεῷ καὶ Πατρὶ τῷ πνεῦμα αὐ-
τοῦ, προϋνόησε καὶ μετὰ πολλῆς φροντίδος ἐνεπι-
στεύσας ταύτην εἰς τὸν ἐπιστήθιον καὶ ἡγαπημένον
αὐτοῦ μαθητὴν, τὸν εὐαγγελιστὴν καὶ θεολόγον Ἰω-
άννην (Ἰωάν. ιθ', 26, 27).

Ἐκ πάντων τῶν περὶ τοῦ Κυρίου ἤδη εἰρημένων
δυνάμεθα νὰ ἐξαγάγωμεν τὸ ἀκόλουθον ἀληθὲς συμ-
πέρασμα, ὅτι αὐτὸς, ὡς Θεὸς μὲν πλούσιος ἐν πᾶσιν,
οὐδένος εἶχε χρεῖαν ἐπὶ τῆς γῆς εὐρισκόμενος, ὡς
ἄνθρωπος ἡσθάνετο φυσικῶς τὰς καθημερινὰς τοῦ
βίου ἀνάγκας· ταύτας δὲ ἐθεράπευεν ἐκ τῶν ἐνόν-
των, ἀπολαυδάνων ἐκ' τῆς εὐγνωμοσύνης τῶν εὐερ-
γετουμένων καὶ ἐκ τῆς ἀγάπης τῶν ἀκολουθούντων
αὐτῷ μαθητῶν, αὐτὸς ὑπάρχων ὅλως ἀφιλάργυρος,
ἀκτήμων καὶ ἐνδεὴς, συνάμα δ' ὑψηλὸς καὶ ὑπέρτε-
ρος πάσης βιωτικῆς τύφῃς καὶ μερίμνης κατὰ τὸν
βίον. Δι' ὅμαιναι πρόσδοι αὐτοῦ ἦσαν ὅσα ἐβιάλλοντο
εἰς τὸ γλωσσόκομον· ἀλλὰ καὶ ταῦτα, ἴσως τὰ πλεῖ-
στα, ἐχρησίμευσεν διὰ τοὺς πτωχοὺς μᾶλλον, ἢ δι'
ἑαυτὸν, αὐτὸς μηδὲν βραστάζων, ἀλλ', ἐλεύθερος παν-
τὸς βάρους, «δι' ἤρχετο εὐεργετῶν». Οὕτω δὲ
ζῶν, παρέσχεν ἑαυτὸν ἀμίμητον, δυνατὸν εἰπεῖν,
πρότυπον ἀνδρὸς ἀκτήμονος, συνάμα δὲ καὶ μεγάλου
εὐεργέτου τῆς ἀνθρωπίνης κοινωνίας.

Μεταβαίνομεν νῦν ἐπὶ τοὺς Ἀποστόλους. Ἐκ τού-
των, ὡς γνωστὸν, τινὲς μὲν ἦσαν ἄλιεῖς καὶ σκηνο-
ποιοὶ, τινὲς δὲ πτωχοὶ καὶ ἐξουθενημένοι καὶ ἄλλοι
δι' εὐτελῶν ἐπαγγελμάτων προσποριζόμενοι τὰ πρὸς
τὸ ζῆν. Ἀλλὰ καὶ εἴ τι ἐκ κληρονομίας εἶχον, ἢ ἐξ
ἑαυτῶν ἐκτίσαντο, ἀφῆκαν καὶ ἠκολούθησαν καλοῦντι
τῷ Ἰησοῦ (Ματθ. ιθ', 27), καὶ τοι τινὲς ἐξ αὐτῶν
χάριν τῆς ὑψηλῆς ἀποστολῆς εἶχον καὶ ἐγκατέλιπον
γονεῖς, ἄλλοι τέκνα καὶ ἕτεροι συγγενεῖς καὶ γνωστοὺς
(Ματθ. δ', 22. Μάρκ. α', 30). Ἐπὶ τριετίαν δὲ
ἀναποσπάστως μετὰ τοῦ Διδασκάλου διαβιώσαντες,
ἔζων ἢ ἰδίαις χερσὶν ἢ ἐκ τῶν φιλοδωρημάτων καὶ
χορηγιῶν τῶν ὁμοφύλων αὐτῶν καὶ οὐδὲ τὴν ἐλαχί-
στην ἐπρόσπορίζοντο πρόσδοον, ἢ ἐσπευσαν νὰ ἀπε-
κγῆσωσι κινητὴν ἢ ἀκίνητον περιουσίαν. Δὲν εἶναι
δὲ ἀπίθανον, ὅτι ἀπώλεσαν ὁσημέραι καὶ ἦν ἰδιω-
τεύοντες εἶχον προαποκτήσει. Ποίως δὲ εἶχον προσό-
δους, ἢ πῶς διῆγον τὸν βίον μετὰ τὸν θάνατον τοῦ
Διδασκάλου αὐτῶν, τοῦ Κυρίου Ἰησοῦ; Καὶ περὶ
τούτων ἔχομεν ἱκανὰς μαρτυρίας, αἵτινες ἐξακριβοῦσι
καὶ παρουσιάζουσι τὸ ζήτημα ὑπὸ τὴν καθάραν καὶ
θεμελιώδη καὶ τὴν μᾶλλον κανονικὴν αὐτοῦ ἐποψίν,

διότι ἐφεξῆς τηρηθέντος τοῦ πνεύματος, ἐπῆλθον
μόνον τροποποιήσεις τινὲς ἐξωτερικαί, προκληθεῖσαι
κατ' ἀνάγκην ἐκ τῶν περιστάσεων.

Ἐν τῇ ἀρχηγόνῳ ἀποστολικῇ Ἐκκλησίᾳ, τῇ Ἐκ-
κλησίᾳ τῆς Ἱερουσαλὴμ, ὅμα τῇ ἑαυτῆς θεμελιώσει
καὶ ἐπαυξήσει μετὰ τὴν πανηγυρικὴν ἐπιφοίτησιν
τοῦ παναγίου Πνεύματος, ἐν τῇ ἀγίᾳ καὶ μεγάλῃ
ἡμέρᾳ τῆς Πεντηκοστῆς, «Πάντες οἱ πιστεύοντες
ἦσαν ἐπὶ τὸ αὐτὸ καὶ εἶχον ἅπαντα κοινὰ, καὶ
τὰ κτήματα καὶ τὰς ὑπάρξεις ἐπίπρασκον καὶ διεμέ-
ριζον αὐτὰ πᾶσι, καθ' ὅτι ἂν τις χρεῖαν εἶχε»
(Πράξ. β', 44, 45). Ὁ ζῆλος καὶ ἡ μεγάλη ἐμπι-
στοσύνη, ἡ ἀρροβία καὶ ἡ ἄκρα εὐσέβεια τῶν
προτερχομένων εἰς τὴν πίστιν ὑπηγόρευον αὐτοῖς
πᾶσιν θυσίαν ὑπὲρ τῆς Ἐκκλησίας· ἀλλὰ καὶ οἱ
Ἀπόστολοι ἐκ τῶν κοινῶν τούτων οὐδὲν ἐθεώρουν ἴδιον
ἢ ἐσφετερίζοντο, καὶ τοι εἶχον ταῦτα πάντα ὑπὸ
τὴν ἑαυτῶν ἐξουσίαν καὶ διαχείρισιν. Τοῦτο μαρτυ-
ρεῖ τρανῶς αὐτὸς ὁ Ἀπόστολος Πέτρος, ὅτε μετὰ
τοῦ Ἰωάννου ἀναβαίνων εἰς προσευχὴν ἀπεκρίνατο
τῷ ζητοῦντι χωλῷ ἐλεημοσύνην κατὰ τὸ ἱερὸν,
«Ἀργύριον ἢ χρυσίον οὐχ ὑπάρχει μοι· ὃ δὲ ἔχω,
τοῦτο σοὶ δίδωμι· ἐν τῷ ὀνόματι Ἰησοῦ τοῦ Ναζω-
ραίου, ἔγειραι καὶ περιπάτει» (Πράξ. γ', 6). Ἡ
τοιαύτη δὲ τοῦ μακαρίου Πέτρου ἀπάντησις μαρτυ-
ρεῖ πράγματι τὴν τελείαν καὶ ἐσχάτην αὐτοῦ χρη-
ματικὴν ἀκτημοσύνην. Διότι δὲν εἶπε πρὸς τὸν χω-
λὸν, ὡς συνήθως παρὰ πολλῶν λέγεται, «Δὲν ἔχω
ἐπάνω μου ἢ μαζὺ μου χρήματα», ὅπερ σημαίνει
ἔχω μὲν, ἀλλὰ ταύτην τὴν στιγμὴν δὲν φέρω μαζὺ
μου· ἀλλ' εἶπεν, «Ἀργύριον ἢ χρυσίον οὐχ ὑπάρ-
χει μοι» (καθὼς, ἐννοεῖται, οὐδὲ τῷ παρακολου-
θοῦντι Ἰωάννῃ ὑπῆρχε, διότι ἄλλως θὰ ἐχορήγει
καὶ οὗτος τῷ χωλῷ), τοῦθ' ὅπερ μαρτυρεῖ, ὅτι ἀμ-
φότεροι ἐπασχον πικτελῇ χρηματικὴν ἐλλειψιν καὶ
φρικτὴν τὸ δὴ λεγόμενον ἀναπαραδία. Τὴν με-
γάλην ταύτην ἀκτημοσύνην καὶ ἀφιλοκέρδειαν τῶν
Ἀποστόλων βλέποντες οἱ πιστοὶ καὶ ὄντες ἀπὸ καρ-
δίας εἰς τὴν πίστιν καὶ τὴν τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίαν
ἀρωσιωμένοι, ἔζων οὕτω κατὰ τὴν Ἀγίαν Γραφὴν,
ὥσαντι εἶχον οἱ πάντες καρδίαν καὶ ψυχὴν μίαν.
Περιπλέον δὲ ἐχορήγουν εἰς τὸ ἐκκλησιαστικὸν ἢ
Κυριακὸν ταμεῖον δωριλῶς, πωλοῦντες τὰ ἑαυτῶν
ὑπάρχοντα καὶ φέροντες ἐτίθουν τὰ χρήματα παρὰ
τοὺς πόδας τῶν Ἀποστόλων, ὡς ἐν ταῖς τούτων
Πράξεσιν ἐπιθεδαιοῦται σαφῶς διὰ τῶν ἐξῆς. «Τοῦ
δὲ πλήθους τῶν πιστευσάντων ἦν ἡ καρδία καὶ ἡ
ψυχὴ μία· καὶ οὐδὲ εἷς τι τῶν ὑπαρχόντων αὐτοῖς

ἔλεγεν ἴδιον εἶναι, ἀλλ' ἦν αὐτοῖς ἅπαντα κοινά. Οὐδὲ γὰρ ἐνδεής τις ὑπῆρχεν ἐν αὐτοῖς· ὅσοι γὰρ κτήτορες χωρίων ἢ οἰκιῶν ὑπῆρχον, πωλοῦντες ἐφέρον τὰς τιμὰς τῶν πιπρασκομένων, καὶ ἐτίθουν παρὰ τοὺς πόδας τῶν Ἀποστόλων· διεδίδωτο δὲ ἐκάστῳ καθ' ὅ,τι ἂν τις χρεῖαν εἶχεν» (Πράξ. 8', 32—35). Ἐντεῦθεν νοσφισμός καὶ ἱεροσυλία ἐθεωρήθη ἢ πρᾶξις τοῦ Ἀνανίου καὶ τῆς Σαπφείρας, νοσφισαμένων ἀπὸ τῆς τιμῆς τοῦ πωληθέντος κτήματος· ὡς φευτάμενοι δὲ ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ, ἀμφότεροι ἐτελεύτησαν παραχρῆμα πρὸς νοθεσίαν τῶν λοιπῶν (αὐτ. 1—11). Ἱεροσυλία δ' ὡσαύτως ἐθεωρήθη, καὶ περ πρότοδος οὖσα, ἀλλὰ παράνομος, καὶ Σιμωνία ἐπωνομάσθη ἢ πρᾶξις, καθ' ἣν Σίμων ὁ μάγος ἐζήτει παρὰ τοῦ Ἀποστόλου Πέτρου νὰ εξαγοράσῃ διὰ χρημάτων καὶ ἀργυρίου τὴν δωρεάν καὶ τὴν χάριν τοῦ Θεοῦ (αὐτ. 17—24).

Καὶ ἦσαν λοιπὸν κατὰ ταῦτα οἱ θεομακάριστοι Ἀπόστολοι, οὐ μόνον ἐπίσκοποι καὶ ποιμένες τῶν πιστῶν καὶ κυβερνήται τῆς νεοπαγοῦς τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίας, ἀλλὰ καὶ οἰκονόμοι ἐν ταῖς χρείαις καὶ κοινωνικαῖς ἀνάγκαις τῶν πιστῶν, ἀναδεικνύμενοι ὑπὸ τὰ ὄμματα πάντων δικαιοτάτοι καὶ ἐμπειρότατοι διαχειρισταὶ τῆς δεημέραις ἀφιερουμένης καὶ προσκτωμένης τῇ Ἐκκλησίᾳ περιουσίας. Ἐκ τῆς κοινῆς ταύτης περιουσίας, ἣν ἐχορήγουν οἱ πιστοὶ εἰς τὸ ταμεῖον τῆς ἐκκλησιαστικῆς κοινότητος καὶ ἥτις ἦτον ἡ κυριολεκτικῶς ἐκκλησιαστικὴ περιουσία, ἐτρέφοντο καὶ περιεθάλλοντο, ἐδαπάνων καὶ ὠκονόμουν μεμετρημένως καὶ ἐλλόγως οἱ Ἀπόστολοι ὅλας τὰς τακτικὰς καὶ ἐκτάκτους ἀνάγκας ἑαυτῶν, τοῦ πρεσβυτερίου καὶ ἀπάσης τῆς ἐν Ἱεροσολύμοις χριστιανικῆς ἀδελφότητος, οὐδέποτε τι ἐξ αὐτῆς πρὸς ἴδιον αὐτῶν κέρδος καὶ συμφέρον ἢ πρὸς ἰδιαιτέρον αὐτῶν σκοπὸν σφετερίζοντο, ἢ κατ' αὐθαίρετον βούλησιν διατιθέμενοι. Ἐν τούτοις δ' ἔκειντο τὰ πάντα ἐν ταῖς χερσὶν αὐτῶν. Καὶ ἐνταῦθα κεῖται ἀκριβῶς τοῦ ζητήματος ἡ βῆσις, ἐνταῦθα ἐνυπάρχει κατατεθειμένη ἡ ἀρχὴ τῆς καλουμένης Κυριακῆς ἢ ἐκκλησιαστικῆς περιουσίας, ἥς πρῶτιστοι διαχειρισταὶ ἦσαν μὲν ἀδιαφιλονεικῶς οἱ Ἀπόστολοι, προεξορίσθησαν δὲ διὰ τὰς καθημερινὰς καὶ ἐπαυξανούσας τῆς Ἐκκλησίας χρείας οἱ ἑπτὰ Διάκονοι εἰς τὸ διανέμειν ἐξ αὐτῆς δι' ἀποστολικῆς παραγγελίας μετ'

ἀκριβείας τοῖς ὁρφανοῖς, τοῖς ἐνδεῇσι καὶ ταῖς χήραις τὰ πρὸς διατροφήν (Πράξ. 5', 1—3), μεθ' οὓς ἀκούθους ἀναφαίνονται οἱ ἐν Ἱερουσαλὴμ πρεσβύτεροι, εἰς οὓς παρεδίδετο καὶ ἀπεταμιεύετο καὶ δι' ὧν δικαίως διενέμετο αὐθις πᾶν ὅ,τι κατὰ τὴν εὐπορίαν καὶ τὴν προαίρεσιν ἐκάστου ἐχορηγεῖτο ὑπὸ τοῦ πλήθους τῶν πιστῶν (αὐτ. 14, 29, 30).

Ἐν τούτοις οἱ μακάριοι Ἀπόστολοι τὰς παραγγελίας καὶ τὸ παράδειγμα τοῦ Διδασκάλου αὐτῶν ἀκολουθοῦντες ἐν πᾶσι, τύπος δὲ καὶ ὑπογραμμὸς καὶ αὐτοὶ εἰς τοὺς ἰδίους αὐτῶν διαδόχους καὶ ἐπισκόπους τῆς Ἐκκλησίας θέλοντες εἰς τὸ διηνεκὲς νὰ χρηματίσωσιν ἐν λόγῳ, ἐν ἀναστροφῇ, ἐν ἀγάπῃ, ἐν πνεύματι, ἐν παιδείᾳ, ἐν ἀγνείᾳ, ἐν ἀρετῇ, ἐν πίστει καὶ εὐσεβείᾳ, καὶ μηδεμίαν ἐν μηδενὶ παρεμβάλλοντες προσκοπὴν, ἣ δίδοντες ἀφορμὴν πρὸς σκάνδαλον, ἵνα μὴ διαβληθῇ καὶ ἐξευτελισθῇ τὸ ἀποστολικὸν αὐτῶν ἀξίωμα καὶ ἡ διακονία τοῦ Εὐαγγελίου τοῦ Χριστοῦ, ἐκτῆδοντο καὶ ἐφρόντιζον ὡς φιλόστοργοι καὶ πνευματικοὶ πατέρες ὑπὲρ τῆς ἀκριβοῦς καὶ ἀμέμπτου κατὰ Χριστὸν ζωῆς καὶ πολιτείας τῶν πιστῶν καὶ ἡγωνίζοντο μοχθοῦντες ὑπὲρ τῆς προσκοπῆς τῆς Ἐκκλησίας, διάγοντες τὸν βίον ἐν ὑπομονῇ πολλῇ, ἐν θλίψεσιν, ἐν ἀνάγκαις, ἐν στενοχωρίαις, ἐν πληγαῖς, ἐν φυλακαῖς, ἐν ἀκαταστάσεσιν, ἐν κόποις, ἐν ἀγρυπνίαις, ἐν νηστεαῖς καὶ κακουχαῖς, βλασφημούμενοι καὶ διωκόμενοι, συρόμενοι εἰς συνέδρια, ἐγκλειόμενοι εἰς φυλακὰς, καὶ καθημέραν σχεδὸν πάσχοντες καὶ θανατούμενοι ὑπὲρ τῶν ἡγαπημένων, ὑπὲρ ὧν Χριστὸς ἀπέθανεν, ἔχοντες ἀκριβῶς τὴν μέριμναν πασῶν τῶν κατὰ τόπους τοῦ Θεοῦ Ἐκκλησιῶν. (Ἐπεται συνέχεια).

Αἱ βιβλικαὶ ἐφημερίδες ἀναφέρουσι μετὰ πολλοῦ θαυμασμοῦ καὶ νεώτερον παράδειγμα τεραστίου ὑπολογιστοῦ, ὅς ἐστιν Ἀθήναις Θ. Μεντζελόπουλος. Ὁ ἐν Βιέννῃ ἔχει τοῦτο πλέον ὅτι εἶναι ἡλικίας 4 καὶ $\frac{1}{2}$ ἐτῶν μόνον· προβαίνει δὲ καὶ αὐτὸς εἰς τὰς λύσεις πολυπλοκῶν ἀπὸ ἀριθμητικῶν προβλημάτων χωρὶς καὶ νὰ φανῇ ὅτι σκέπτεται καὶ χωρὶς νὰ παρέλθῃ χρονικὸν διάστημα μεταξὺ τῆς ἐρωτήσεως καὶ ἀπαντήσεως.